

**UCHWAŁA NR II/16/2024
RADY POWIATU KARKONOSKIEGO**

z dnia 22 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu osłonowego w zakresie realizacji transportu „Door-to-door” na terenie powiatu karkonoskiego”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 5 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) w zw. z art. 19 pkt 16 ustawy z dnia 12 marca 2024 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt 1 i art. 6 pkt 3 lit. d) ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program osłonowy w zakresie realizacji transportu „Door-to-door” na terenie powiatu karkonoskiego”.

§ 2. „Program osłonowy w zakresie realizacji transportu „Door-to-door” na terenie powiatu karkonoskiego”, o którym mowa w § 1, określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Karkonoskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Powiatu

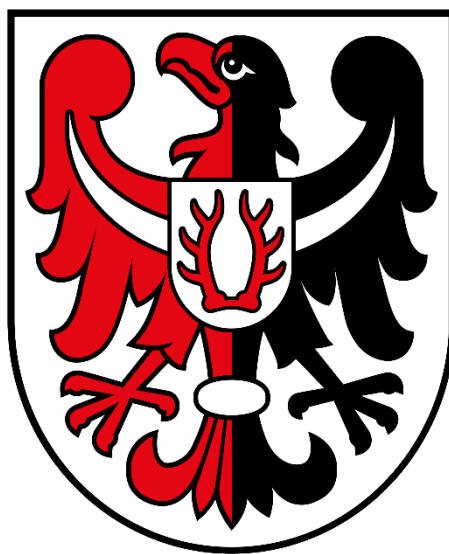
Edyta Bielecka

Załącznik do uchwały Nr II/16/2024

Rady Powiatu Karkonoskiego

z dnia 22 maja 2024 r.

PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ORGANIZACJI TRANSPORTU „DOOR - TO – DOOR” NA TERENIE POWIATU KARKONOSKIEGO

Jelenia Góra, maj 2024

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. Analiza dokumentów strategicznych i programów rozwoju powiatu karkonoskiego, w których zostały uwzględnione działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością.....	5
2. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych mieszkańców powiatu karkonoskiego z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno – zawodowej.	8
3. Opis działań prowadzonych przez powiat karkonoski oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej mieszkańców powiatu karkonoskiego z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym transportem „door to door”.....	11
4. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez powiat karkonoski, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją skierowaną do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.....	13
5. Propozycje sposobów zaspokojenia potrzeb transportowych (w tym szczególnie sposób organizacji usług) mieszkańców powiatu karkonoskiego z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.....	14
6. Powiązanie proponowanego wsparcia sposobu świadczenia transportu dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i planowanymi działaniami powiatu karkonoskiego mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.....	16

WSTĘP

Mapa: Mapa Powiatu Karkonoskiego

Powiat karkonoski położony jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego. Od zachodu i północno-zachodu graniczy z powiatem lwóweckim, od północy z powiatem złotoryjskim, od wschodu z powiatami: jaworskim i kamiennogórskim, a od południa z Republiką Czeską. Powiat karkonoski otoczony jest pasmami górskimi, od zachodu znajdują się Góry Izerskie i Pogórze Izerskie, od północy Góry Kaczawskie, od wschodu Rudawy Janowickie, a od południa Karkonosze. Administracyjny obszar powiatu karkonoskiego wynosi 627,1 km². Na tym terenie funkcjonuje 5 gmin wiejskich: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn i Stara Kamienica, w tym 46 miejscowości wiejskich oraz 4 gminy miejskie: Karpacz, Kowary, Szklarska Poręba oraz Piechowice.

Niniejsza koncepcja została opracowana przez powiat karkonoski na potrzeby dalszej realizacji zadania publicznego w postaci „transportu door-to-door w powiecie karkonoskim”. Celem zadania jest ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności poprzez zapewnienie na obszarze powiatu karkonoskiego transportu door-to-door.

Osoby niepełnosprawne każdego dnia doświadczają różnych – mniej lub bardziej dotkliwych barier o charakterze fizycznym lub społecznym, które skutecznie utrudniają funkcjonowanie, samodzielność, a także integrację i rehabilitację. Status materialny osób niepełnosprawnych, w większości przypadków, jest niski. Bierność tej grupy osób, bariery mentalne i stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych, utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej, segregacyjna edukacja, jak również nieznanostwo rynku pracy, zaniżona samoocena oraz obawy wynikające z niskich umiejętności społecznych i zawodowych, zniechęcają osoby niepełnosprawne do zmiany swojej sytuacji społecznozawodowej. Wskazane wyżej czynniki przyczyniają się do ich izolacji społecznej.

Z tych też względów zachodzi potrzeba podjęcia przez samorządy dalszych działań, które uwzględniając potrzeby osób niepełnosprawnych, umożliwią im prowadzenie normalnego życia i zapobiegą ich społecznemu wykluczeniu. Prowadzone działania powinny zmierzać do wyrównania szans osób niepełnosprawnych aby mogły one swobodnie komunikować się i przemieszczać w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, aby miały zapewniony dostęp do obiektów użyteczności publicznej oraz do informacji, aby mogły w pełni uczestniczyć w życiu publicznym i zawodowym. Działania takie winny również zmierzać do wspierania samodzielności tych osób, zdobywania przez nich wiedzy i poszerzania posiadanych kwalifikacji oraz kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych. Warunkiem skuteczności takiej koncepcji jest zindywidualizowane podejście pozwalające na zdefiniowanie trudności, jakie powoduje dana choroba lub niepełnosprawność. Niezwykle ważna jest potrzeba udzielenia pomocy osobie niepełnosprawnej w przejściu z pozycji biorcy, którym stała się w niektórych sferach życia w związku z niepełnosprawnością, na pozycję dawcy – człowieka, który żyje produktywnie i tworzy wartości cenne dla innych. W celu uzyskania wymiernych efektów wskazanych wyżej działań konieczna jest jednakże współpraca ze strony samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych oraz samego środowiska osób niepełnosprawnych.

W/w cele mogą zostać realizowane m.in. poprzez dalsze świadczenie indywidualnego transportu „Door – to – door” na terenie powiatu karkonoskiego mieszkańcom Powiatu, co w efekcie przełoży się na dalsze niwelowanie poziomu wykluczenia społecznego i komunikacyjnego osób uprawnionych.

1. Analiza dokumentów strategicznych i programów rozwoju powiatu karkonoskiego, w których zostały uwzględnione działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością.

Nazwa Dokumentu	Podmiot przyjmujący dokument	Data przyjęcia	Okres obowiązywania	Grupy beneficjentów działania	Formy i metody działań opisanych w dokumentach związanych z aktywnością społeczno-zawodową i transportem mieszkańców
Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026	Rada Powiatu Karkonoskiego (uchwała nr XXX/184/2021)	z dnia 25 marca 2021r.	2021 -2026	- Rodziny, dzieci i młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie systemu opieki nad dziećmi pozbawionymi częściowo lub całkowicie opieki rodziców, • poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, • zapewnienie wsparcia osobom wymagającym całodobowej opieki przez domy pomocy społecznej, • zapewnienie wsparcia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym również w związku z przemocą w rodzinie.
Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2020	Rada Powiatu Karkonoskiego (uchwała nr XXX/186/2021)	z dnia 25 marca 2021r.	2021-2026	- Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności oraz poprawa dostępności środowiska dla osób niepełnosprawnych, • wzrost poziomu samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych, • podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej, • wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych
Program Rozwoju Powiatu Karkonoskiego na lata 2021-2027	Rada Powiatu Jeleniogórskiego (uchwała nr XXXVII/239/2021)	z dnia 28 października 2021r.	2021-2027	- Mieszkańcy powiatu karkonoskiego	Program Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2021-2027 pełnił funkcję dokumentu wspierającego zarządzanie powiatem karkonoskim w celu tworzenia jak najlepszych warunków życia mieszkańcom z uwzględnieniem włączenia społecznego, ochroną

					<p>środowiska naturalnego przy jednoczesnym propagowaniu rozwoju opartego na wiedzy. W dokumencie sformułowano cel główny oraz cele szczegółowe rozwoju. Wyróżniono trzy podstawowe domeny (łady) strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ład społeczny, • ład gospodarczy, • ład środowiskowy.
Programy i formy współpracy powiatu karkonoskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w 2024 r.	Rada Powiatu Jeleniogórskiego (uchwała nr LXIII/436/2023)	z dnia 25 października 2023r.	2024	<p>- Organizacje pozarządowe,</p> <p>- Organizacje pożytku publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umocnienie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje, • tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców powiatu karkonoskiego do pełniejszego zaspokojenia potrzeb i oczekiwań mieszkańców, • dążenie do harmonijnego rozwoju powiatu karkonoskiego oraz poprawy jakości życia społeczności lokalnej.
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Sejmik Województwa Dolnośląskiego (uchwała nr L/1790/18)	z dnia 20 września 2018r.	2018 - 2030	Mieszkańcy województwa dolnośląskiego	<ul style="list-style-type: none"> • efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu, • poprawa jakości i dostępności usług publicznych, • wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, • odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, • wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Rządowy Program <i>Dostępność Plus</i>	Rada Ministrów (uchwała nr 102/2018)	z dnia 17 lipca 2018r.	2018 - 2025	- Osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej, produktów i usług pod względem architektonicznym, informacyjnym, komunikacyjnym Obejmuje takie dziedziny jak: <ul style="list-style-type: none"> • architektura, • transport, • edukacja, • cyfryzacja, • zdrowie, • kultura, • konkurencyjność, • koordynacja.
Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność	Rada Ministrów (uchwała nr 161)	z dnia 26 października 2018r.	2018 - 2030	Osoby starsze niesamodzielne, osoby starsze wyodrębnione na podstawie istniejących w prawie kryteriów, docelowo jednoznacznie mających definiować niesamodzielność.	Bezpieczeństwo, uczestnictwo, solidarność to trzy filary założeń polityki społecznej wobec osób starszych. Główne idee programu to: <ul style="list-style-type: none"> • bezpieczeństwo, • zdrowie, • przeciwdziałanie samotności, • aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Uchwalona przez Radę Powiatu Karkonoskiego w roku 2021 „*Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026*” wyznaczyła 4 cele strategiczne, których realizacja miała przyczynić się do poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, a także do poprawy infrastruktury społecznej funkcjonującej na terenie powiatu karkonoskiego. Na każdy cel strategiczny składało się kilka celów operacyjnych, których część realizowana była w określonych ramach czasowych, natomiast realizacja pozostałych miała charakter ciągły.

„*Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2026*” ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

„*Program Rozwoju Powiatu Karkonoskiego na lata 2021-2027*” jest dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu karkonoskiego i stanowi ramy dla

konstruowania polityki lokalnej, nastawionej na zaspokojenie potrzeb i poprawę warunków życia lokalnych społeczności oraz rozwój turystyki. Implementacja założeń, celów określonych w Programie Rozwoju Powiatu Karkonoskiego na lata 2021-2027 powinna sukcesywnie przyczyniać się do wyższej jakości życia społeczności lokalnej.

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym zawarte w art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Część z tych zadań realizowana jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Organizacje te skupiają aktywnych obywateli, którzy znając potrzeby i problemy mieszkańców na danym terenie podejmują ukierunkowane działania na rzecz społeczności lokalnej. Organizacje pozarządowe pobudzają aktywność społeczeństwa, są łącznikiem między obywatelami, a organami administracji publicznej. W związku z powyższym aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pożytku publicznego jest nie tylko jednym z elementów efektywnego kierowania powiatem, współpraca ta wpływa przede wszystkim na rozwój powiatu oraz na jakość życia jego mieszkańców. *Program współpracy powiatu karkonoskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w 2024 r.* jest wyrazem dążenia do jak najszerzej współpracy powiatu z organizacjami, o których mowa powyżej, ma za zadanie wyznaczyć formy tej współpracy i określić jej cele w 2024 roku.

Pozostałe dokumenty strategiczne i programy wykazane w powyższej tabeli mają zasięg wojewódzki lub krajowy. W ich treści również zostały uwzględnione działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością, którymi jednostki samorządu gminnego i powiatowego powinny kierować się mając na uwadze dążenie do poprawy warunków życia tych osób.

Z treści wszystkich wymienionych dokumentów strategicznych wynika jednoznacznie, iż dążenie do aktywizacji osób wykluczonych z powodów trudności w mobilności powinno być jednym z zadań priorytetowych samorządów w obrębie działań społecznych, tak aby skutecznie przeciwdziałać samotności, wykluczeniu, integrować i wspierać chęć działania tych osób mimo trudności w życiu codziennym.

2. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych mieszkańców powiatu karkonoskiego z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno – zawodowej.

Powiat karkonoski obejmuje obszar o powierzchni 627,1 km², który stanowi 4 gminy miejskie: Karpacz, Kowary, Piechowice i Szklarska Poręba oraz 5 gmin wiejskich: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn i Stara Kamienica, w tym 47 miejscowości wiejskich. Jak wynika

z danych GUS, liczba ludności w powiecie karkonoskim wynosi ogółem 60 438, z czego 31 309 osób stanowią kobiety (52%), a 29 129 osób stanowią mężczyźni (48%).

Analiza danych PCPR w Jeleniej Górze wskazuje, że w 2023 roku z pomocy skorzystało łącznie 1664 osób niepełnosprawnych, z tego 614 kobiet oraz 883 mieszkańców wsi. Natomiast w 2019 r. objęto osób, w tym 659 kobiet oraz 813 mieszkańców wsi. Z ogólnej liczby klientów około 13% stanowią dzieci i młodzież do 18-go roku życia. Wśród osób niepełnosprawnych pozostających w ewidencji Urzędu Pracy, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności (49,8%), osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności stanowiły (5,9%), a z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (44,3%). Struktura poziomu wykształcenia bezrobotnych osób niepełnosprawnych nie uległa zmianie. Nadal dominowali bezrobotni o niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejsza grupa posiadała wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i poniżej to 33,0%. W powiecie karkonoskim grupa ta stanowiła 36,36%.

W ramach przeprowadzonej, wśród osób korzystających dotychczas z transportu „Door to door”, diagnozy na bieżąco identyfikowano potrzeby oraz bariery dotyczące zarówno osób z niepełnosprawnościami, jak również osób z problemami w poruszaniu się. Wśród osób dotychczas korzystających ze wsparcia wszyscy deklarują problemy związane z poruszaniem się. Jest to wynikiem bądź niepełnosprawności (głównie ruchowej) lub problemów z poruszaniem się (często spowodowanych ciężką chorobą lub aktualnym procesem rekonwalescencji po chorobie). Diagnozę przeprowadzono również wśród potencjalnych użytkowników transportu „Door to door”. Wzięło w niej udział 60 potencjalnych uczestników transportu „Door to door”, z czego 10 z nich odpowiedziało, że nie potrzebuje wsparcia w zakresie mobilności. Wśród osób, które wskazały potrzebę takiego wsparcia 45% to osoby w wieku aktywności zawodowej, które mogą podjąć zatrudnienie. 55% ankietowanych to emeryci/renciści, którzy nie kwalifikują się do wsparcia w zakresie aktywności zawodowej. Większość osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności wskazało jako przyczynę niepełnosprawność lub problemy z poruszaniem spowodowane chorobą (głównie nowotworową). Najczęściej osoby wskazywały na potrzebę wsparcia 2-3 razy w miesiącu (około 60% ankietowanych). Wśród osób w wieku aktywności zawodowej, które nie pracują - najczęściej podawano jako przyczynę braku aktywności - niepełnosprawność (85%) i brak możliwości dojazdu (55%). Ponad 50% osób niepracujących nie pracuje od ponad 1,5 roku a 8 % z nich nigdy nie było aktywne zawodowo. Jako główne bariery w bierności zawodowej, poza niepełnosprawnością, ankietowani wskazali brak transportu. Przeprowadzona analiza wskazuje konieczność wsparcia mieszkańców Powiatu w zakresie mobilności, głównie w miejscowościach gdzie siatka połączeń transportu zbiorowego nie jest rozbudowana (obszary wiejskie), ale także na pozostałym obszarze z uwagi na fakt, iż dla osób mających kłopoty z poruszaniem się, problemem,

oprócz znalezienia odpowiedniego połączenia, jest samo dotarcie na przystanek, a także samo poruszanie się autobusem.

Osoby objęte badaniem najczęściej wskazywały na potrzebę wsparcia mobilności w celach: - zdrowotnych (najwięcej wskazań) - zawodowych oraz celu załatwienia spraw urzędowych.

Jakość funkcjonowania w życiu społecznym uwarunkowana jest dostępnością do przestrzeni publicznej. Nieosiągalność przestrzeni dla osoby niepełnosprawnej wiąże się z ograniczeniami w dostępie do: edukacji, rehabilitacji, aktywizacji zawodowej, kultury, rekreacji, jak również stanowi utrudnienia dla samorządu w realizacji zadań, programów na rzecz osób niepełnosprawnych. Wykluczenie osób niepełnosprawnych z ww. obszarów skutkować może zaniżeniem jakości ich życia. Większość gmin wiejskich, mimo stałego rozwoju, jest znacznie gorzej przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych w stosunku do obszaru miejskiego. Dostęp i funkcjonowanie w przestrzeni publicznej najbardziej ograniczają bariery komunikacyjne. Pomimo, iż jakość dróg wiejskich utrzymana jest na wysokim poziomie, to brakuje wystarczającej komunikacji publicznej przystosowanej do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością. Powyższe sytuacje wykluczają dostępność niepełnosprawnych mieszkańców powiatu karkonoskiego nawet do najbardziej potrzebnych placówek medycznych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych, kulturowych. Wprowadzenie mobilności mieszkańcom powiatu karkonoskiego pomiędzy obszarami wiejskimi, a obszarem miasta jest istotne również dlatego, że w mieście realizuje się znaczną część instytucjonalnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami poprzez działalność np. powiatowego urzędu pracy, powiatowego centrum pomocy rodzinie, urzędu skarbowego, zakładu ubezpieczeń społecznych. Problem dostępności pojawia się również w przypadku organizacji pozarządowych, które często organizują przedsięwzięcia dla osób niepełnosprawnych, osób starszych, które często mają problemy w poruszaniu się. Organizacje pozarządowe udzielające wsparcia są rozproszone, znajdują się w różnych częściach powiatu karkonoskiego, głównie miejscowościach miejskich, do których część potencjalnych uczestników nie ma jak dotrzeć. W związku z sytuacją opisaną powyżej konieczne jest świadczenie usług door-to-door dla osób z potrzebami w zakresie mobilności, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób posiadających problemy w samodzielny poruszaniu się, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie występuje więcej osób z niepełnosprawnościami i mają utrudniony dostęp do usług w zakresie mobilności. Na podstawie przeprowadzonej analizy potrzeb uczestników, zaplanowano, że wsparciem transportowym będzie objętych min. 35 osób w skali miesiąca. Wynika to z oceny dotychczas funkcjonującego transportu „Door to door” realizowanego w okresie od 05.07.2021 r. do 31.03.2023 r. w ramach programu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków

mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, a po jego zakończeniu w okresie od 01.04.2023 r. do 30.04.2024 r. w ramach trwałości w/w projektu. Należy mieć na uwadze, że częstotliwość korzystania z planowanego transportu „Door to door” jest uwarunkowana ograniczeniami podażowymi Organizatora, ponieważ zadanie to będzie realizowane przez jeden pojazd, zakupiony w tym celu przez powiat karkonoski.

3. Opis działań prowadzonych przez powiat karkonoski oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej mieszkańców powiatu karkonoskiego z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym transportem „door to door”.

Na obszarze powiatu karkonoskiego od lipca 2021 r. świadczone były przewozy osób ze specjalnymi potrzebami w zakresie mobilności w ramach projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Okres trwałości projektu zakończył się 30 kwietnia 2024 r. Pozostałe działania, które były i są realizowane, funkcjonują w celu zwiększenia mobilności, jest to m.in. dowóz uczestników warsztatów terapii zajęciowej z miejsca zamieszkania do warsztatu oraz z warsztatu do miejsca zamieszkania. Funkcjonujący od 2014 r. Warsztat Terapii Zajęciowej w Kowarach, przeznaczony jest dla 30 osób z powiatu karkonoskiego.

Na obszarze wsparcia funkcjonuje pięć domów pomocy społecznej z czego:

- Dom Pomocy Społecznej w Kowarach przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych – liczba miejsc 56,
- Dom Pomocy Społecznej w Sosnowce przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku – liczba miejsc 60,
- Dom Pomocy Społecznej „JUNIOR” w Miłkowie przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn) – liczba miejsc 102,
- Dom Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich przeznaczony jest dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie – liczba miejsc 91,
- Dom Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (dziewcząt) – liczba miejsc 63,

- Dom w Szklarskiej Porębie prowadzony jest na zlecenie powiatu karkonoskiego.

Domy pozbawione są barier architektonicznych, posiadają dźwigi osobowe i schodolazy oraz samochody przystosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami.

Należy zaznaczyć, iż na terenie powiatu karkonoskiego funkcjonują Kluby Seniora, których głównym celem funkcjonowania jest zwiększenie aktywności osób starszych. Członkowie Klubów Seniora podkreślają jak bardzo ważne jest aby po przejściu na emeryturę senior mógł wyjść z tzw. czterech ścian. Rekrutacja do Klubów Seniora jest rekrutacją ciągłą.

W zorganizowanym społeczeństwie demokratycznym można wyróżnić trzy obszary działalności ludzkiej i instytucjonalnej: sektor publiczny (rząd, samorząd i jego agendy), sektor rynkowy (jednostki nastawione na zysk) i tzw. trzeci sektor – tj. obszar działalności m.in. organizacji pozarządowych (NGO). Koncepcja społeczeństwa obywatelskiego, która jest tak mocno eksponowana w Unii Europejskiej, opiera się właśnie na działalności organizacji pozarządowych, która to działalność jest przejawem samoorganizacji społeczeństwa, a ponadto stwarza możliwości dialogu społecznego. Żaden problem społeczny nie powinien być rozwiązywany bez udziału trzeciego sektora. Warunkiem skuteczności realizacji celów Państwa jest współpraca i wspieranie się jednostek ze wszystkich trzech sektorów. Organizacje pozarządowe stanowią podstawowy element budowy społeczeństwa obywatelskiego, opartego na poszanowaniu wolności, interesów wszystkich grup społecznych i wspólnego dobra. Organizacje pozarządowe pełnią wielorakie, bardzo istotne funkcje społeczne, spośród których należy przede wszystkim wymienić:

- funkcję usługową polegającą na zaspokajaniu konkretnych potrzeb określonych grup społecznych; organizacje pozarządowe świadczą usługi na rzecz swoich podopiecznych w różnorodnym zakresie np. oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, w zakresie kultury, zdrowia, sportu, edukacji itd.,
- funkcję integracyjną – przejawiającą się w procesie budowania więzi pomiędzy członkami organizacji, budowania poczucia wspólnoty i przynależności do danej grupy społecznej; w zbliżaniu do siebie określonych grup społecznych i narodowościowych, aż wreszcie w integracji ze społeczeństwem ludzi niepełnosprawnych lub z różnych powodów odrzuconych i nieakceptowanych,

Według danych zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej na terenie powiatu karkonoskiego na koniec 2023 roku zarejestrowanych było 314 organizacji pozarządowych, z tendencją systematycznego zwiększania się ich liczby. W grupie tej znajdują się takie, które zgodnie ze swoimi celami statutowymi podejmować powinny działania na rzecz rozwiązywania problemów

społecznych, w tym wspierania osób niepełnosprawnych. Z powiatem karkonoskim współpracują następujące organizacje m. in. następujące organizacje:

- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze,
- Towarzystwo Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Jeleniej Górze,
- Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych,
- Stowarzyszenie Integracyjne Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „My też potrafimy”,
- Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego w Jeleniej Górze,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze,
- Polski Związek Głuchych Oddział Dolnośląski we Wrocławiu,
- Karkonoski Klub Amazonek,
- Gminny Ośrodek Kultury w Mysłakowicach,
- Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze,
- Fundacja Jagniątek.

4. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez powiat karkonoski, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją skierowaną do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Na terenie powiatu karkonoskiego funkcjonuje bardzo zróżnicowana sieć połączeń komunikacyjnych. Większość miejscowości jest w miarę dobrze skomunikowana, dzięki funkcjonującej od 2021 r. Powiatowej Komunikacji Karkonoskiej. W 2023 roku realizowano 10 połączeń komunikacyjnych zapewniając mobilność mieszkańcom Powiatu oraz turystom. Skomunikowanych zostało 40 miejscowości (w tym miejscowości turystycznych m.in. Karpacza i Szklarskiej Poręby). Powiatowa Komunikacja Karkonoska realizowała połączenia 29 autobusami dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej. Nadmienić jednak należy, że dla osób mających kłopoty z poruszaniem się, problemem, oprócz znalezienia odpowiedniego połączenia, jest samo dotarcie na przystanek, a także poruszanie się autobusem (który często jest mocno wypełniony, w którym jest czasem duszno), a także okres oczekiwania na połączenie czy brak pewności czy autobus zatrzyma się na przystanku (z uwagi na jego ew. przepełnienie).

Na obszarze powiatu funkcjonują dwie czynne linie kolejowe: 1. Linia nr 274 Wrocław – Wałbrzych – Jelenia Góra – Lubiąż – Zgorzelec, linia o znaczeniu państwowym. 2. Linia nr 311 Jelenia Góra -Szklarska Poręba – Jakuszyce – Granica Państwa, nie mająca znaczenia państwowego. Poza Komunikacją Karkonoską w powiecie połączenia na 5 liniach autobusowych regularnych zapewnia jedynie 3 przewoźników, którzy obsługują głównie miejscowości gminne i miejscowości na szlaku z większych ośrodków miejskich do miejscowości gminnych. W przypadku komunikacji między mniejszymi miejscowościami najczęściej są to pojazdy niedostosowane do potrzeb osób z potrzebami w zakresie mobilności, nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami a nawet osób mających trudności w poruszaniu się. Przystanki autobusowe nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nie posiadają specjalnych udogodnień dla osób z dysfunkcją słuchu czy wzroku, część znajduje się bezpośrednio przy ulicy, co stanowi zagrożenie dla osób poruszających się na wózkach. W przypadku taboru kolejowego, większość połączeń realizowana jest za pomocą wagonów niskopodłogowych, które posiadają udogodnienia dla osób poruszających się na wózkach, osób z dysfunkcją słuchu czy wzroku.

5. Propozycje sposobów zaspokojenia potrzeb transportowych (w tym szczególnie sposób organizacji usług) mieszkańców powiatu karkonoskiego z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Transport będzie wykonywany specjalistycznym pojazdem przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych, zakupionym do tego celu przez Organizatora. Powyższe działanie nie ma charakteru zarobkowego i będzie finansowane z budżetu powiatu karkonoskiego.

Do korzystania z przewozów uprawnieni będą mieszkańcy Powiatu spełniający następujące wymogi:

- mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się ze względu na ograniczoną sprawność (w szczególności: poruszający się na wózkach, poruszający się o kulach, niewidome, słabowidzące) oraz osoby ograniczone mobilnie z uwagi na inne schorzenia uniemożliwiające podróż ogólnodostępną komunikacją (w tym: w trakcie leczenia choroby nowotworowej i w okresie rekonwalescencji),
- ukończyły 18 rok życia, a w przypadku osób niepełnoletnich gdy korzystają z przewozu wraz z opiekunem,
- złożą dokumenty rekrutacyjne wraz z oświadczeniem o spełnieniu kryteriów do skorzystania z transportu „Door-to-door” i otrzymają zwrotne potwierdzenie od Asystenta/dyspozytora o zakwalifikowaniu się do przewozu.

Transport „door-to-door” dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie mobilności świadczony będzie w granicach administracyjnych powiatu karkonoskiego w godzinach pracy Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze. W uzasadnionych przypadkach Pasażer będzie mógł wystąpić o transport poza obszar powiatu karkonoskiego. Decyzję o odmowie lub przyjęciu zgłoszenia Organizator podejmie w ciągu 2 dni roboczych i prześle do osoby zainteresowanej informację o przyjęciu zgłoszenia bądź jego odmowie. W przypadku transportu „Door-to-door” poza granice powiatu karkonoskiego, transport taki będzie mógł być wykonywany poza godzinami funkcjonowania Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze.

Transport „door-to-door” świadczony będzie:

- nieodpłatnie,
- nie będzie pełnił funkcji transportu medycznego,
- nie będzie świadczony dla osób wymagających przewozu w pozycji leżącej.

Celem programu osłonowego w zakresie organizacji transportu „Door-to-door” jest wsparcie mieszkańców powiatu karkonoskiego w aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej lub zdrowotnej:

- a) aktywizacja społeczna to m.in. nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, m.in. poprzez udział w zajęciach m.in. w Centrum Integracji Społecznej (CIS), Klubie Integracji Społecznej (KIS), dostęp do urzędów, dostęp do kultury (kino, teatr itp.),
- b) aktywizacja zawodowa, w tym uczestnictwo w spotkaniach, szkoleniach, wsparciu realizowanym przez inne podmioty prowadzące działania o charakterze aktywizacji zawodowej, wizyty w PUP i innych podmiotach rynku pracy,
- c) aktywizacja zdrowotna to m.in. wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy oraz dostęp do usług zdrowotnych (w tym rehabilitacyjnych).

Warunkiem skorzystania z transportu „Door-to-door” będzie złożenie przez pasażera lub opiekuna pasażera oświadczenia o spełnieniu warunków przewidzianych dla w/w transportu.

6. Powiązanie proponowanego wsparcia sposobu świadczenia transportu dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i planowanymi działaniami powiatu karkonoskiego mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Działania w ramach zapewnienia transportu osobom o ograniczonej mobilności (w tym osobom niepełnosprawnym) będą skorelowane z działaniami reintegracyjnymi w obszarze społecznym i zawodowym. „Transport door-to-door” będzie prowadzony w celach aktywizacji zawodowej m.in. poprzez uczestnictwo w spotkaniach, szkoleniach, wsparciu realizowanym przez inne podmioty prowadzące działania o charakterze aktywizacji zawodowej, wizyty w PUP i innych podmiotach rynku pracy, a także w celach zdrowotnych (wizyty u lekarza, rehabilitacja, etc.). Za proces aktywizacji społeczno-zawodowej będzie odpowiedzialny powiat karkonoski (organizator transportu) za pośrednictwem swoich jednostek organizacyjnych: PUP i PCPR, które będą przygotowywać dla uczestników ścieżkę aktywizacji, poprzez wskazanie działań niezbędnych do zwiększenia integracji w kontekście społecznym lub zawodowym. Wsparcie będzie indywidualizowane, więc uczestnicy otrzymają takie wsparcie jakie będzie dawało największe szanse na osiągnięcie rezultatów w kontekście społecznym lub zawodowym. Powiat karkonoski będzie również korzystał ze wsparcia innych podmiotów, z którymi na co dzień podejmuje współpracę, tj.: organizacjami pozarządowymi, instytucjami pomocowymi, rehabilitacyjnymi, szkoleniowymi i kulturowymi, z których ofert będą mogli korzystać uczestnicy.

Uzasadnienie

„Kompleksowa koncepcja organizacji transportu door-to-door na terenie powiatu karkonoskiego” powstała w celu umożliwienia dalszej realizacji zadania wykonywanego dotychczas w ramach projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, a po jego zakończeniu w ramach trwałości projektu tj. do dnia 30 kwietnia 2024 r. W założeniu w/w Programu osłonowego jest kontynuowanie realizacji celów zawartych w poprzednim projekcie poprzez zwiększenie aktywności osób mających problemy w zakresie mobilności w życiu publicznym, społecznym i zawodowym oraz eliminowanie barier transportowych. W związku z powyższym podjęcie w/w uchwały jest celowe i uzasadnione.